

ivàlua ✓

Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

Tallers de capacitació digital

Una iniciativa per reduir l'escletxa digital
de persones de més de 55 anys

Nom del programa

**Tallers de capacitació digital
per a persones de +55 anys.**

Programa impulsat per
Fundació Pere Tarrés
amb el finançament de la
Fundació Vodafone España
i la col·laboració de la **Xarxa
de Biblioteques Municipals
(XBM).**

Tipus d'avaluació
Impacte

Objectiu
**Analitzar l'impacte dels tallers
sobre el seu propi propòsit:
reduir la bretxa digital de les
persones majors de 55 anys.**

Període d'anàlisi **2016**

Avaluació encarregada per la
Diputació de Barcelona

Avaluació realitzada per
Ivàlua

Analistes
**Ramon Sabes-Figuera,
Óscar Ferré i David Casado.**

Els tallers de capacitació digital adreçats a persones majors de 55 anys, organitzats per la Fundació Pere Tarrés i la Fundació Vodafone España en col·laboració amb la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona, volen millorar les habilitats digitals d'aquesta població per tal de facilitar la seva integració social en un context cada cop més mediat per les noves tecnologies.

Els tallers de capacitació digital mostren un impacte positiu en l'ús d'Internet amb propòsits directament relacionats amb els continguts impartits en els tallers.

És positiu l'impacte sobre la freqüència d'ús d'Internet per oci i en l'accés a mitjans de comunicació. Els tallers s'associen a un increment del 13% en l'ús dels xats i de les xarxes socials.

Els tallers s'associen a un increment del 13% en l'ús dels xats i de les xarxes socials

No s'evidencia impacte sobre la freqüència d'ús general d'Internet dels participants.

Els tallers sembla que no tenen impacte sobre les barreres que els individus perceben o tenen per aprofitar la totalitat dels avantatges que l'ús d'Internet pot proporcionar.

No s'ha detectat cap impacte en la millora de la qualitat o quantitat de la xarxa social dels participants.

Policy Brief

Problemàtica i intervenció

En les últimes dècades, el desenvolupament d'Internet no ha deixat d'accelerar-se incidint en la manera com s'estableixen i es mantenen les relacions socials, així com en els mitjans i recursos que s'utilitzen per realitzar activitats quotidianes. Atès que la gent d'edat avançada té menys probabilitats que els joves d'usar la tecnologia, aquest col·lectiu està especialment afectat pel problema de l'esclatxa o analfabetisme digital, una problemàtica que fa referència a la dificultat o incapacitat d'algunes persones d'aprofitar els avantatges que ofereix aquesta eina.

Intervenció

Per donar resposta a aquesta problemàtica, la Fundació Pere Tarrés i la Fundació Vodafone Espanya, en col·laboració amb la Xarxa de Biblioteques Municipals (XBM) de la Diputació de Barcelona han posat en marxa els tallers d'alfabetització digital per a persones de més de 55 anys.

Objectius

Aquests tallers, consistents en l'ensenyament de competències bàsiques sobre el funcionament dels telèfons intel·ligents i les tauletes, poden consistir en 2 o 3 mòduls de 4 hores de durada cadascun i tracten d'augmentar les habilitats digitals d'aquesta població i reduir la seva esclatxa digital per tal d'eliminar les barreres d'accés a una àmplia gamma de serveis i possibilitats que el desconeixement de la tecnologia suposava.

Avaluació

L'Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua) ha avaluat l'efectivitat d'aquesta iniciativa per comprovar si aconsegueix els objectius que persegueix i quins són els marges de millora existents.

Avaluació

Aquests tallers es posen en marxa emparats pels positius resultats de projectes similars, que constaten la relació directa entre l'ús d'internet i la freqüència de contacte amb familiars i amistats i apunten a una millora del benestar de la població gran a la que van adreçades aquestes iniciatives. Així, la hipòtesi de la que es parteix per avaluar l'efectivitat d'aquests tallers és que les persones de més de 55 anys inscrites aconseguixin una millora en les seves capacitats digitals i, indirectament, una millora de la seva xarxa social.

Metodologia

Per pronunciar-se sobre l'efectivitat dels tallers, una comparació entre els resultats obtinguts pels participants abans i després de fer els tallers, per si sola, no és suficient ja que el resultat pot estar sotmès, a més de a l'intervenció, a altres factors externs.

Procés d'aleatorització

Per minimitzar les possibles circumstàncies externes, s'estableix, a través d'un sorteig (procés d'aleatorització) entre les persones preinscrites en els tallers i que compleixin els requisits de participació, un grup de participants en els tallers i un grup, de característiques molt similars, que no participin en l'experiment, anomenat grup de control.

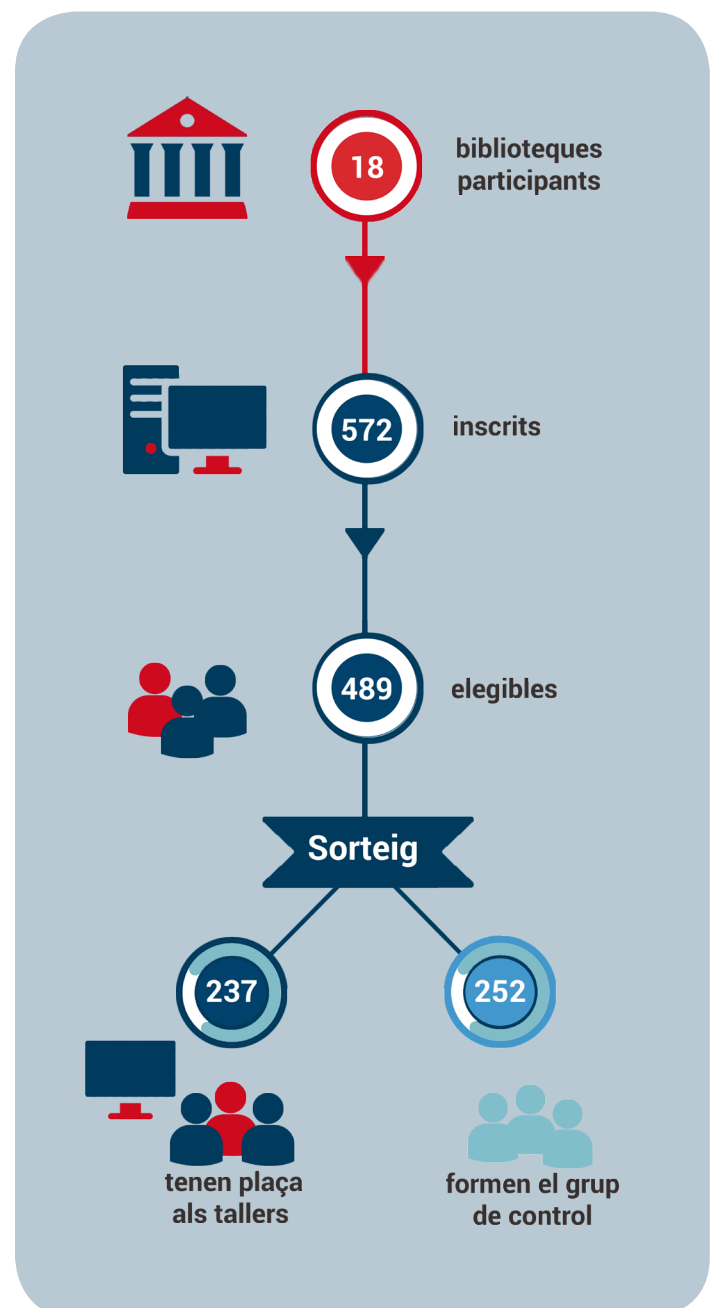
Gràcies a l'existència del grup de control es pot simular què hauria passat amb el grup de participants dels tallers de capacitació digital en cas de no haver-hi participat.

Aquest procediment ens permet saber si els tallers han tingut l'efecte esperat mesurat a partir d'un formulari de seguiment entregat tant als membres del grup de control com als que van formar part dels cursos i avaluant-ne les diferències.

Després d'aquesta aleatorització, algunes persones que per sorteig van obtenir plaça als tallers finalment van decidir no realitzar-los i així, un grup de persones del grup de control van poder assistir-hi.

L'anàlisi ha tingut en compte aquestes circumstàncies i ha utilitzat els mètodes més adients per aquest tipus d'avaluació.

Gràcies a l'existència del grup de control es pot simular què hauria passat amb el grup de participants dels tallers en cas de no haver-hi participat

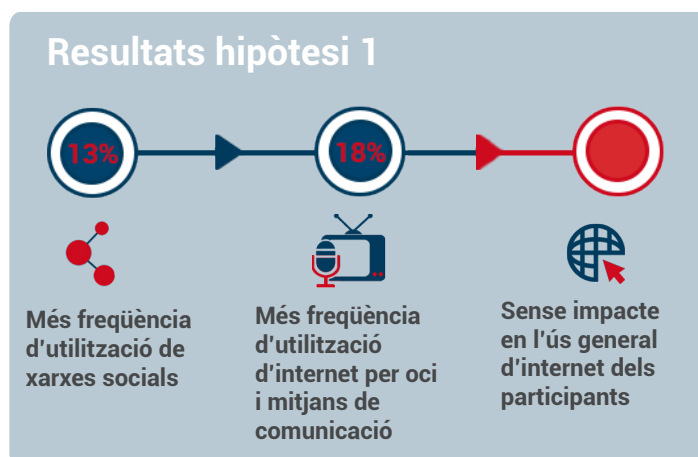
Resultats

A les persones elegibles pels tallers se'ls va passar un qüestionari inicial per determinar les seves dades sociodemogràfiques i d'utilització d'Internet i de noves tecnologies i poder avaluar, així, el canvi resultant després dels tallers. Per a aquesta avaluació es va utilitzar un nou formulari, de seguiment, tres mesos després de la finalització dels tallers. Es va aconseguir una taxa de resposta del qüestionari de seguiment d'un 61%, fet que implica que els resultats no es basen en la totalitat dels participants de l'experiment. Atenent aquestes dades i les hipòtesis plantejades, s'han trobat els següents resultats.

Hipòtesi 1

Freqüència d'utilització d'Internet (efecte directe dels tallers)

- No s'ha detectat impacte en l'ús general d'Internet dels participants.
- La realització dels tallers s'associa a un impacte positiu en l'ús d'Internet directament relacionat amb els continguts del curs.
- S'ha constatat un increment d'un 13% en la freqüència d'utilització de xarxes socials.

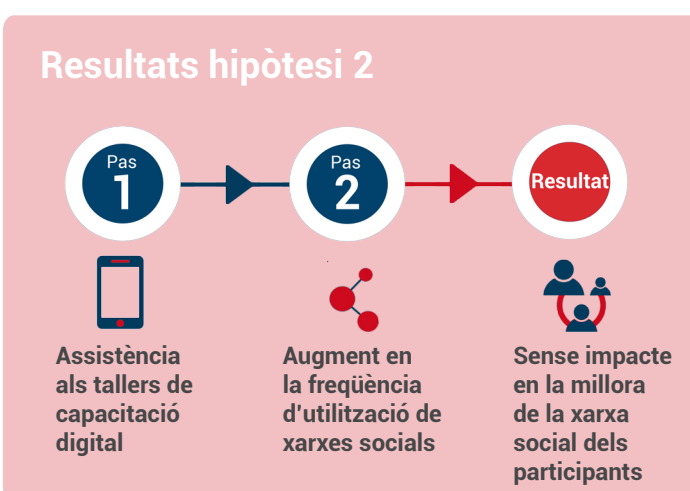
Hipòtesi 2

Millora de la xarxa social dels participants (efecte indirecte dels tallers)

- No s'ha detectat cap impacte en la millora de la xarxa social dels participants.

Conclusió

Els resultats obtinguts es mostren únicament positius pels objectius més directament relacionats amb els tallers.

La realització dels tallers s'associa a un impacte positiu en l'ús d'Internet directament relacionat amb els continguts del curs

Aprentatges

L'afirmació sobre l'efectivitat dels tallers ha de ser considerada tenint en compte dos aspectes clau dels tallers: la durada dels tallers i les característiques dels individus que s'hi van preinscriure.

La durada dels tallers va ser curta (8 o 12 hores) i es van tractar conceptes generals.

Aquestes dades combinades amb el fet que s'hagi avaluat l'impacte després d'haver transcorregut únicament entre 3 i 5 mesos, pot haver contribuït al fet que no es trobessin diferències significatives en l'evolució de la qualitat i quantitat de contactes socials entre els participants i els no participants.

Les persones preinscrites en el curs tenien un interès previ per millorar els seus coneixements d'Internet.

Aquest fet va poder provocar que tots dos grups (participants i grup de control) aprenguessin a utilitzar diferents eines, ja sigui per compte propi, gràcies al taller o per una combinació d'ambdues coses.

El 61% del total dels participants en l'experiment van respondre el qüestionari de seguiment.

Aquestes subgrup que va respondre el qüestionari de seguiment utilitzava més freqüentment Internet abans d'iniciar-se els tallers que aquells dels que no es va poder obtenir dades de seguiment.

Recomanacions

Ampliar el perfil de les persones destinàries d'aquests tallers

Això permetria augmentar l'impacte dels tallers, incloent població amb nivells d'ús i coneixements previs d'Internet més limitats.

Això podria realitzar-se difonent els tallers en àmbits sociològicament allunyats de les biblioteques, donat que el nivell d'ús d'Internet per a diferents propòsits de les persones preinscrites era bastant elevat abans de començar els tallers.

Incloure conceptes més concrets referents a l'educació digital en els continguts del curs

Els tallers analitzats se centraven en l'aprenentatge del funcionament bàsic d'un smartphone o tauleta intel·ligent i amb el funcionament d'algunes utilitats específiques d'aquests dispositius com la realització de fotografies i vídeos o l'ús d'aplicacions de missatgeria.

Això es podria aconseguir amb tallers de més durada i/o la realització de més mòduls formatius, de manera esglaonada, en què els continguts anessin evolucionant en termes de complexitat.

Podeu consultar l'informe complet en català a ivalua.cat